

**ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4**
**The Relationship Between Creative Leadership
Of School Administrators and Core Competencies of Teachers in School
under the Sisaket Primary Educational Service Area Office 4**

สุรศักดิ์ บุญชู^{1*}, พงษ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง², จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์³
Surasak Boonchu^{1*}, Pongsak Thongpanchang², Jittimaporn Sihawong³

1,2,3 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
1,2,3 Educational Administration, Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University

*Corresponding email: Surasak1337@hotmail.com

Received: 30 June 2025; Revised: 26 August 2025; Accepted: 29 Decemder 2025

บทคัดย่อ

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในยุคปัจจุบัน สถานศึกษาต้องอาศัยผู้นำที่สร้างสรรค์ ก้าวหน้า ทันสมัย ตามทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม สามารถริ่ชาจตุรรมและสงวนจุดต่างได้เป็นอย่งดี เป็นภาวะผู้นำที่สามารถพัฒนาสมรรถนะและความสามารถต่าง ๆ ของบุคคลภายในองค์กร โดยจะต้องเป็นไปตามแนวทางสมรรถนะคือ การปฏิบัติงานที่ดี มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณสมบัติต่าง ๆ อันได้แก่ ค่านิยม จริยธรรม บุคลิกภาพ และคุณลักษณะทางกายภาพซึ่งจะสามารถส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการได้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์นี้ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกน จำนวน 341 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และครู จำนวน 316 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน และกำหนดจำนวนโดยการเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.967 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านจินตนาการ รองลงมาคือ ด้านความไว้วางใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ด้านวิสัยทัศน์ 2) การส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู รองลงมา คือ ด้านการบริการที่ดี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงสุด เท่ากับ 0.772

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, การส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน

ABSTRACT

Creative leadership is an essential quality for school administrators in today's rapidly changing world. Educational institutions need leaders who are innovative, forward-thinking, and able to foster both unity and diversity while developing the competencies of their staff. Effective human resource development should be based on core competencies - encompassing knowledge, skills, ethics, personality, and physical attributes - that drive organizational success. This study aimed to: 1) examine the level of creative leadership among school administrators under the Sisaket Primary Educational Service Area Office 4; 2) assess the core competencies of teachers; and 3) explore the relationship between administrators' creative leadership and teachers' core competencies. The sample included 341 administrators and teachers selected through stratified and proportional sampling based on district and school size. A five-point Likert scale questionnaire was used, with a reliability score of 0.967. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The research findings were as follows:

1. The overall level of creative leadership among school administrators under the Sisaket Primary Educational Service Area Office 4 was rated at the highest level.
2. The overall core competency of teachers in the same area was also at the highest level.
3. There was a high positive correlation between administrators' creative leadership and teachers' core competencies, with a correlation coefficient of 0.772, statistically significant at the 0.01 level.

Keywords: Creative Leadership, Core Competencies of Teachers.

บทนำ

สภาพแวดล้อมโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก ได้ส่งผลกระทบต่อการบริหารบุคคลโดยตรง การจัดการศึกษาก็จัดว่าเป็นกระบวนการที่มีองค์ประกอบหลายประการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553: 7) มาตรา 18 กล่าวไว้ว่า “สถานศึกษา” หมายความว่าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาและหมวด 1 (มาตรา 6) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นสถานศึกษาหรือโรงเรียน ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน ต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนมากกว่าองค์กรใด เพราะเป็นสถานที่สำหรับผู้เรียนได้มีโอกาสสำหรับขยายความรู้ความสามารถได้อย่างสร้างสรรค์ และประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง (Hoy & Miskel. 2008: 33)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรทั้งทางด้านคุณภาพที่พึงประสงค์ทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสุขอนามัยที่ดีจะส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบกับคุณลักษณะที่ดี มีภาวะผู้นำและคุณธรรมจริยธรรมในการบริหาร ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในฐานะเป็นผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องการบริหาร

สถานศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบ อีกทั้งยังต้องทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ขอบข่ายและความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้สามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553: 2)

สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่ก้าวหน้า ทันสมัย สร้างสรรค์ ตามทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม พร้อมทั้งผลักดันให้คนอื่น ๆ ในสังคมร่วมมือและทำไปพร้อมกันได้ ก็จะทำให้หน่วยงานนั้นก้าวไปด้วยดี โดยประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรมเป็นสำคัญทั้งนี้ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ นั้นไม่เหมือนเดิม เช่นเดียวกับเรื่องของภาวะผู้นำที่พูดถึงเรื่องคุณลักษณะ พฤติกรรม สถานการณ์ และเปลี่ยนสภาพหรือแลกเปลี่ยน แต่เมื่อสังคมปัจจุบันที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตปฏิเสธไม่ได้ว่าย่อมมีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจน คือ การแข่งขันที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ สภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อนและไร้ทิศทาง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นอีกภาวะผู้นำหนึ่งที่สำคัญในปัจจุบัน (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2556: 34) โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ การติดต่อประสานงานกับบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกันและกับบุคคลที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จำเป็นต้องอาศัยเวลา ทรัพยากร โอกาส เพื่อจะมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกัน อย่างไรก็ตามผลลัพธ์ที่ได้ อาจจะไม่ใช่ความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน แต่อาจจะมาจากความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันเชิงสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การคิดเชิงสร้างสรรค์ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ แต่ก็จำเป็นต้องเป็นความคิดเดิม ๆ และเผชิญกับความเชื่อมั่นกับแนวทาง วิธีการใหม่ ๆ ที่จะสร้างขึ้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเหมือนกับภาวะผู้นำแบบให้บริการ ภาระงานหลักของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ การประสานงานบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกัน และมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เป็นภาวะผู้นำที่มีพัฒนาสมรรถนะ และความสามารถต่าง ๆ ของบุคคลภายในองค์กร เพื่อให้เกิดความสร้างสรรค์ในทุกสถานที่ และทุกระดับ เพื่อให้ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น เป็นภาวะผู้นำที่ปราศจากการยึดมั่นถือมั่นโดยทั่วไปแล้ว ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางวิธีการใหม่ ๆ ขององค์กร และความท้าทาย ที่สลับซับซ้อนมากกว่าการคงสภาพที่เป็นอยู่แบบเดิม แต่อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของ วิมล จันทรแก้ว (2555: 1) กลับพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรภายในสถานศึกษาไม่ได้พัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ ทั้งด้านการบริหารงานและการบริหารวิชาการ ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในภาวะเสี่ยง และการบริหารความเสี่ยงทั้งด้านการบริหารจัดการ และการบริหารงบประมาณ รวมถึงความตระหนักในการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ขาดการวางแผนอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน ทำให้การบริหารงานในสถานศึกษาเกิดความขัดแย้ง การทำงานมีอุปสรรค การแก้ไขปัญหายุ่งยากซับซ้อน ล่าช้า บุคลากรขาดขวัญกำลังใจ และกลัวการเปลี่ยนแปลง ไม่ยอมรับสิ่งใหม่

กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดระบบพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้นในปี พ.ศ. 2548 ที่มุ่งเน้นให้มีการพัฒนามาตรฐานความคิดสมรรถนะ เพื่อให้ผู้บริหารและครูเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะ โดยไปผูกกับการเลื่อนวิทยฐานะ และคาดหวังว่าจะนำไปสู่ศักยภาพการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในที่สุด ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ของตนได้อย่างเข้มแข็งจริงจัง ต้องได้รับการสนับสนุนปัจจัย และกระบวนการที่จะช่วยให้สามารถจัดการเรียนรู้ และดำเนินงานด้านการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายทั้งของนักเรียนและของสถานศึกษา (นันทกา วารินทร์, 2557: 1) โดยทิศทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการกำหนดให้มีระบบการพัฒนาที่เน้นสมรรถนะ (teachers and personals competency) ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการผนึกความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) แรงจูงใจ (Motivation) ทศนคติ (Attitude) และคุณลักษณะส่วนตัวของบุคลากรเข้าด้วยกันแล้วแสดงออกในเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานในบทบาทหน้าที่อย่างโดดเด่น และมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 26-38) จึงกำหนดให้ สมรรถนะครูประกอบด้วย สมรรถนะหลัก ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู และสมรรถนะประจำสายงาน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน

ด้านการบริหารจัดการห้องเรียน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านภาวะผู้นำครู และด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสมรรถนะทั้ง 2 ด้าน จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียน

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการส่งเสริมสมรรถนะของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการในการบริหารจัดการ และพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้ทันต่อสภาวะความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ส่งผลต่อสมรรถนะของครูและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาสู่มาตรฐานสากลได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
2. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 4

สมมติฐานในการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 208 คน และครู จำนวน 2,634 คน รวมทั้งสิ้น 2,842 คน ในโรงเรียนจำนวน 209 แห่ง

1.2 ตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1984: 56) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และครู จำนวน 316 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียนและกำหนดจำนวนโดยการเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรชุดที่ 1 ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากนักวิชาการ ประกอบด้วย กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555: 30), ดวงแข ข่านอก (2559: 25), ธนาภรณ์ นิลพันธ์นันท์ (2560:37) และรอซียะห์ ลาเต๊ะ (2561:31), Ash & Persall (1999), Chernin (2001), Bennis (2002), Couto and Eken (2002), Katz (2003) อ้างถึงใน ญัฐยา สุนตระการผล, 2554) และ Danner (2008) โดยใช้เกณฑ์ ในการสังเคราะห์ที่มีระดับความถี่

ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ คือ 1) ด้านความยืดหยุ่น 2) ด้านวิสัยทัศน์ 3) ด้านจินตนาการ และ 4) ด้านความไว้วางใจ

ตัวแปรชุดที่ 2 ได้แก่ สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 26-38) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม และ 5) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective of Congruence: IOC) พบว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00 ขึ้นไป แล้วผู้วิจัยได้ปรับแก้ตาม ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำนวน 30 คน พบว่าค่าความเชื่อมั่นของความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.934 ความเชื่อมั่นของการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน เท่ากับ 0.941 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.976 ซึ่งแบบสอบถามงานวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 41 ข้อ และแปลผลของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ Best & Kahn (1993, 247) ดังต่อไปนี้

5 คะแนน หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

อยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

อยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

อยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

อยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ และแปลผลของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ Best & Kahn (1993, 247) ดังต่อไปนี้

5 คะแนน หมายถึง มีสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 341 ชุด ถึงกลุ่มตัวอย่างทางช่องทางออนไลน์ (Google Form) พร้อมทั้งขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแบบสอบถาม
4. ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 341 ชุด ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำข้อมูลไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลโดยใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

5. การวัดระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน พิจารณาความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้นำมาแปลผลในรูปของความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง +1 และ -1 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน โดยในทิศทางของความสัมพันธ์พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ คือถ้าไปในทิศทางบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้ายตามกัน ถ้าไปในทิศทางลบ แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในลักษณะตรงข้ามกัน สำหรับเกณฑ์การพิจารณาระดับความสัมพันธ์ สามารถพิจารณาได้ดังนี้ โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

- ค่าสหสัมพันธ์ 0.81 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
- ค่าสหสัมพันธ์ 0.61 – 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
- ค่าสหสัมพันธ์ 0.41 – 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- ค่าสหสัมพันธ์ 0.21 – 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
- ค่าสหสัมพันธ์ 0.01 - 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 1 – 2 และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ข้อมูลแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

รายการ	ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความยืดหยุ่น	4.50	0.59	มาก
2. ด้านวิสัยทัศน์	4.44	0.68	มาก
3. ด้านจินตนาการ	4.56	0.58	มากที่สุด
4. ด้านความไว้วางใจ	4.54	0.64	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.52	0.59	มากที่สุด

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 คือ ด้านจินตนาการ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ ด้านความไว้วางใจ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.64) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.68)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

รายการ	ระดับความคิดเห็นการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	4.56	0.51	มากที่สุด
2. ด้านการบริการที่ดี	4.67	0.51	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.60	0.48	มากที่สุด
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.66	0.51	มากที่สุด
5. ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.75	0.46	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.64	0.47	มากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.46) ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.51)

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y _{total}
X ₁	0.734**	0.688**	0.687**	0.741**	0.650**	0.740**
X ₂	0.760**	0.643**	0.692**	0.654**	0.613**	0.960**

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y _{total}
X ₃	0.774**	0.713**	0.725*	0.724*	0.713**	0.976**
X ₄	0.783**	0.725**	0.689**	0.718**	0.710**	0.967**
X _{total}	0.791**	0.717**	0.725**	0.737**	0.702**	0.772**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{total}) กับ การส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน (Y_{total}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับค่อนข้างสูง ($r_{XY} = 0.772$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน (Y_{Total}) รายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อยได้ดังนี้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Y_1) ($r_{XY} = 0.791$) รองลงมา การทำงานเป็นทีม (Y_4) ($r_{XY} = 0.737$) การพัฒนาตนเอง (Y_3) ($r_{XY} = 0.725$) การบริการที่ดี (Y_2) ($r_{XY} = 0.717$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Y_5) ($r_{XY} = 0.702$)

อภิปรายผล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

1) จากการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสามอันดับแรกโดยเรียงตามลำดับคือ ด้านจินตนาการ ด้านความไว้วางใจ ด้านความยืดหยุ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านวิสัยทัศน์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ได้จัดอบรม ประชุม สัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นการปฏิบัติงานเชิงบูรณาการ มีการกระจายอำนาจและบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของกิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555 : 22) ได้ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีจำนวน 3 องค์ประกอบคือ จินตนาการ ความยืดหยุ่น และวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศกรณมณฑ์ นิลธร (2563: 123 -124) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาลจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย จินตนาการ วิสัยทัศน์ และความยืดหยุ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของภารดร มาขานนท์ (2561: 88) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ สอดคล้องกับ เสรี ออไฮสง (2565: 150) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ ด้านการมีความยืดหยุ่น และด้านการมีจินตนาการ ตามลำดับ Frank (2011: 296) ได้ดำเนินการวิจัย

เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีลักษณะ 5 ข้อ ดังนี้ คือ 1) การเป็นบุคคลที่มีจินตนาการ 2) การเป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่ม 3) การเป็นบุคคลที่เต็มไปด้วยความผ่อนคลาย 4) การเป็นบุคคลที่เต็มไปด้วยแนวคิดใหม่ 5) การเป็นบุคคลที่มีความคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

2) จากการศึกษาาระดับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยเรียงจากลำดับมากไปน้อย คือ ด้านด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่ง เป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษา เป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน อบรมขัดเกลาและให้คำแนะนำ มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับผู้เรียน การปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนของครูจึงส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นขีดความสามารถหรือคุณลักษณะของครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ครูจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถทำนายหรือคาดหมายคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง จึงต้องมีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของครูให้มีความรู้ทักษะ คุณลักษณะตลอดจนเจตคติที่ดีต่อความเป็นครูและวิชาชีพอย่างแท้จริง ก็จะสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามต้องการได้และด้วยมาตรฐานวิชาชีพครูจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเรียกว่า สมรรถนะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 26 - 38) ได้จัดทำคู่มือการประเมินสมรรถนะครู เพื่อประเมินการปฏิบัติงานของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ เป็นการดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้โครงการไทยเข้มแข็ง ในเรื่องของยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ การกำหนดกรอบการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครู และการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบเพื่อประเมินสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ยังศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่ง สมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วราภรณ์ ศรีสมพงษ์ (2565: 75) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในอำเภอเมืองจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล การเป็นผู้กระตุ้นการใช้ปัญญา การเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ และการเป็นผู้มีบารมี ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในอำเภอเมืองจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริการที่ดี และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ส่วนผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในเมืองจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r=0.57$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ: กิจกรรมจัดระบบพัฒนาครูเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนาครูรายบุคคลและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่

สอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญฤทัย ภูสาระ (2562: 79) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และ 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด ส่วนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาต่ำสุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นริรัตน์ ศิริวัฒน์ (2564: 139) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีจินตนาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร ส่วนด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

มนัสพงษ์ เก่งฉลาด (2566: 64- 65) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 2) ศึกษาสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ด้านการคิดสร้างสรรค์ และด้านการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี ยุคดิจิทัล 2) สมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมากทั้ง 3 สมรรถนะ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ สมรรถนะการทำงานเป็นทีม สมรรถนะการบริการที่ดี และสมรรถนะการพัฒนาตนเอง 3) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูงและระดับค่อนข้างสูงกับสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ($r = 0.827$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kennedy & Dresser (2005) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างสมรรถนะพื้นฐานในการปฏิบัติงาน Creating a Competency based Workplace สรุปว่า ความฉลาดและความสามารถของมนุษย์จะทำให้เกิดการไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ความสามารถที่ถูกจูงนำมาใช้ในการจัดงานทำให้งานเกิดความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ การขับเคลื่อนการทำงานขององค์กรต้องอาศัยความสามารถของคณะทำงาน การจัดการโดยใช้

ความสามารถและยุทธศาสตร์ทางธุรกิจ การจัดจุดอ่อนและกำจัดคู่แข่งเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จต้องอาศัยกระบวนการและความสามารถ ญะจำสำหรับองค์การที่จะประสบผลสำเร็จจะต้องมีการวางแผนจัดบุคคลให้ตรงกับความสามารถซึ่งต้องคำนึงถึงวิธีการจัดการกับความสามารถอย่างไรจะจัดรูปแบบความสามารถเฉพาะได้อย่างไร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพราะทำให้การวางแผนในการบริหารองค์กรได้อย่างถูกต้อง สามารถบริหารได้ตามแผนงานให้ประสบความสำเร็จซึ่งจะทำให้องค์กรเจริญก้าวหน้าบรรลุเป้าหมายขององค์การ สามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่มีทิศทางและขอบเขตที่น่าองค์กรมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

1.2 จากผลการวิจัยการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และตระหนักในหน้าที่ โดยมีการวางแผนงาน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและผลงานอย่างต่อเนื่อง

1.3 จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ด้านความยืดหยุ่นผู้บริหารควรแสดงออกทางพฤติกรรมถึงความเป็นอิสระ ปลดปล่อยออกจากข้อกำหนดที่มากเกินไป ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ และมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นอิสระ ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรมีเป้าหมายขององค์การ มองการณ์ไกล ด้านจิตนาการซึ่งหมายถึงความเชื่อ ความศรัทธา ที่ก่อให้เกิดจินตภาพในจิตใจ มีสติปัญญาในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และด้านความไว้วางใจ การแสดงออกอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ให้เกียรติผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และให้ความร่วมมือร่วมใจกัน รู้สึกเต็มใจหรือยินยอมที่จะร่วมกระทำตามด้วยการยึดหลักการบริหารตามหลักสากล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลการวิจัยที่ได้มาประกอบการพัฒนาและแก้ไขการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพลงปฏิบัติภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกต การมีส่วนร่วมปฏิบัติจริงกับประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่จะช่วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

บรรณานุกรม

- [1] กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [2] ขวัญฤทัย ภูสระ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต] สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- [3] ญญา สนตรการผล. (2554). การบริหารจัดการคนเก่ง. กรุงเทพมหานคร. เอ็กสเปอร์เนท.
- [4] ดวงแข ข่านอก. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. นครราชสีมา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- [5] ธนาภรณ์ นิลพันธ์นันท์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต] สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. บุรีรัมย์.
- [6] นริรัตน์ ศิริวัฒน์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] นันทกา วารินิน. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต] สาขาวิชาการจัดการศึกษาและเรียนรู้, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- [8] บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร. สุวีริยาสาส์น.
- [9] ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- [10] พงษ์รัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [11] ภราดร มาฆานนท์ (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต] สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [12] มนัสพงษ์ เก่งฉลาด. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1. [วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัยพะเยา.
- [13] รอชียะห์ ลาเต๊ะ. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต] สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- [14] วราภรณ์ ศรีสมพงษ์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในอำเภอเมืองจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด. วิทยานิพนธ์บริหารการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [15] วิมล จันทรแก้ว. (2555). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. [ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต] สาขาวิชาการบริหารการศึกษา , มหาวิทยาลัยรังสิต.
- [16] ศกรณมนตร์ นิลธร (2563) การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8(2), 31–48.
- [17] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการประเมินสมรรถนะครู. กรุงเทพมหานคร. ผู้แต่ง.
- [18] เสรี ออโธสง. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต] สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- [19] Ash, R.C., & Persall, J.M. (1999). *The Principal as chief learning office. National Association of secondary School Principals Stamford University.* Birmingham, Alabama. U.S.A.
- [20] Bennis, W. (2002). *Creative Leadership.* [ABI]. Bangkok: Chulalongkorn University.
- [21] Best, J., & Kahn, J.V. (1993). *Research in Education (7th ed).* Boston: Allyn and Bacon.
- [22] Chernin, P. (2001). *Creative leadership: The strength of ideas The power of the imagination.* Vital Speeches of the Day, 68(8), 245.
- [23] Couto, R. A. & Eken, S. C. (2002). *To give their Gifts: Health, community and democracy.* Nashville: Vanderbilt University Pr.

- [24] Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing (5th ed.)*. Harper Collins Publisher, 202-204.
- [25] Danner, S. E. (2008.). *Creative Leadership in Art Education: Perspectives of an Art Educator*. Thesis Master of Arts (MA), in Art Education (Fine Arts), Ohio University.
- [26] Frank, M. (2011). *The Pillars of the Self Concept: Self-esteem and self-efficacy*. [online]. Available from: <http://www.excelatlife.com/articles/selfesteem.htm>.
- [27] Hoy, W.K., & Miskel, G.M. (2008). *Education administration (8th ed.)*. New York: McGraw-Hill
- [28] Katz. (2003). *"Digital Reference: An Overview."* In Bill Katz, ed. *The Reference Librarian*. London: Haworth.
- [29] Kennedy, P.W. & S.G. Dresser. (2005). *Creating a Competency – Based Workplace, Benefits Compensation Digest. (n.d.)*. Dissertation Abstracts International. 64(02), 480.
- [30] Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement, 30 (3), 607 -610.